

ARM IN DE GOUDEN EEUW

Voor sommige Nederlanders was de Gouden Eeuw een fantastische tijd. Nederland was één van de belangrijkste landen in de wereld. Er werden fortuinen verdiend in de handel. Kooplieden hadden mooie huizen, luxe buitenverblijven en meer geld dan ze ooit konden opmaken. Maar zo was het niet voor iedereen.

GOUDEN EEUW

LIEFDADIGHEID

Hoe mooi dit allemaal ook klinkt, in de Gouden Eeuw waren er toch veel meer arme mensen dan rijke. De meeste mensen in de steden woonden in kleine, vochtige huizen. Ze werkten hard en lang, zeker zes dagen in de week. Ook hun kinderen moesten vanaf hun zesde jaar aan het werk. En dan nog lukte het vaak niet om genoeg geld te verdienen om rond te komen. Naar schatting kwam een kwart van de mensen in de zeventiende eeuw in zijn leven in aanraking met de armenzorg. Dat betekende dus dat zij op dat moment niet genoeg verdienden om eten te kunnen kopen.

Als mensen heel arm waren of geen werk hadden, kregen ze geen steun van de overheid. Ze waren afhankelijk van de liefdadigheid van andere mensen. Je kon aankloppen bij de kerk waar je bij hoorde of bij het stadsbestuur. Als zij vonden dat je hulp verdiende, kreeg je eten of spullen die je nodig had. Bijvoorbeeld kleren, schoenen of turf om de kachel te stoken. Ze hielden in de zeventiende eeuw niet van mensen die misbruik maakten van de liefdadigheid. Mensen die het echt nodig hadden, werden graag geholpen. Dat hoorde bij je plicht als gelovige. Maar aan bedelaars hadden veel mensen een hekel. Je moest gewoon hard werken als je wat geld wilde hebben, vonden ze. Je vroeg dan ook alleen om hulp als het echt nodig was.

WEZEN

Het stadsbestuur zorgde ook voor weduwen en wezen. Als je ouders waren overleden, kon je maar beter uit een rijke familie komen. Rijke wezen werden opgevangen in tehuisen waar ze het redelijk goed hadden. Ze kregen voldoende te eten en fatsoenlijke kleren. Ook leerden ze een vak. Arme wezen hadden het heel wat minder goed. In de armenweeshuizen woonden ook kinderen van wie de ouders te arm waren om voor hun kinderen te zorgen.

BETER HIER...

Toch werd er in vergelijking met andere landen in Nederland veel gedaan om arme mensen te helpen in de Gouden Eeuw. De kooplieden werden steeds rijker en konden ook meer weggeven. De rijken hielden de arme mensen liever rustig door ze wat geld te geven. Dan kwam er ook geen opstand.

BIJNA ALLES OF BIJNA NIETS

In de 17e eeuw was Amsterdam de belangrijkste havenstad van de wereld. Specerijen en andere waardevolle spullen werden door de VOC uit Azië gehaald en naar de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden vervoerd. Veel producten werden vanuit Amsterdam verder vervoerd naar andere landen in Europa. In grote pakhuisen werden producten opgeslagen. De regenten en koopmannen van Amsterdam verdienden hier heel veel geld mee. Dat geld gebruikten ze om mooie spullen te kopen. Schilderijen van Hollandse meesters zoals Rembrandt en grote huizen aan de gracht. Ook lieten ze de Beemster inpolderen om er grote buitenhuizen te kunnen bouwen. Door al die rijkdom noemen we deze tijd ook wel de Gouden Eeuw. Maar de matrozen op de schepen en de gewone mensen in de stad en op het platteland verdienden bijna niks aan al die handel. Zij werkten hard, waren arm en hadden geen geld voor mooie dingen. De meeste mensen konden wel leven van het inkomen dat ze hadden.

